

Onderwerp Beantwoording aanvullende vragen ex art. 38 RvO SP
over kwijtschelden schulden jongeren

Steller G.J.A. Jonkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 55 11 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 5-2-2020

Uw brief van 14-1-2020

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer J. Dijk van de SP gestelde aanvullende vragen ex art. 38 RvO over kwijtschelden van schulden naar aanleiding van het omzetten van schulden van jongeren in leningen door de gemeente Amsterdam. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

Op 13 december stelde de SP-fractie al schriftelijke vragen over de gemeente Arnhem die schulden van haar inwoners kwijtscheldt. Op woensdag 29 januari 2020 is onze beantwoording op deze vragen naar u toegestuurd. Op 14 januari 2020 berichtte de Volkskrant dat de gemeente Amsterdam schulden van jongeren wil overnemen en om wil zetten in leningen. Kleinere schulden wil de gemeente Amsterdam gaan kwijtschelden. In Amsterdam heeft 34 procent van de inwoners tussen de 18 en de 34 jaar schulden. Steeds meer jongeren maken schulden en komen hierdoor in de problemen.

Naar aanleiding van bovenstaande heeft de SP-fractie de volgende vragen:

- 1. Is het college op de hoogte van de maatregelen die de gemeente Amsterdam neemt met betrekking tot de schulden van jongeren? Zo ja, hoe beoordeelt het college deze maatregelen? Zo niet, waarom niet?*

We zijn op de hoogte van de maatregelen van de gemeente Amsterdam en staan daar positief tegenover. We vinden het goed dat Amsterdam, net als meerdere grote steden, de financiële problematiek van jongeren serieus wil aanpakken. In onze gemeente hebben we al jaren geleden een specifieke aanpak voor jongeren met schulden ontwikkeld.

Schuldproblemen vormen voor vrijwel iedereen een ernstige belemmering voor het vinden en behouden van werk, voor het starten en afronden van studie, voor maatschappelijke participatie en voor het oplossen van achterliggende problematiek. Schulden veroorzaken stress, die het gedrag van mensen ontregelt. In de meeste gevallen kunnen we aan mensen met schuldproblematiek een afdoende werkend aanbod van schuldhulpverlening bieden.

Echter, jongeren in (dreigende) financiële problemen vergen ons inziens in veel gevallen een specifieke aanpak. Daarom zetten we als gemeente al jaren breed in op preventie en financiële educatie in het onderwijs en werken we in onze gemeente ook al jaren met zogenaamde *eurocoaches*.

Eurocoaches van de Groningse Kredietbank (GKB) begeleiden jongeren met financiële problemen. Aangezien niet elke jongere met dezelfde problematiek te maken heeft, wordt gewerkt met individuele maatwerkplannen, waarbij zo goed mogelijk wordt aangesloten bij de hulpvraag van de jongere. In beginsel richten de eurocoaches zich op jongeren van 18 tot met 24 jaar. Jongeren kunnen zich (laten) aanmelden via de jeugdhulpverlening, de onderwijsinstelling, de afdeling Inkomen van onze gemeente, maar ook door gebruik te maken van het dagelijks inloopspreekuur van de GKB. De eurocoach werkt samen met de jongere aan het vergroten van zijn financiële zelfredzaamheid en het verminderen of wegnemen van de belemmeringen voor werk of studie. Indien nodig zet de eurocoach naast de coaching de producten budgetbeheer en schuldregeling in.

Bij het oplossen van de schulden kan de eurocoach gebruik maken van verschillende instrumenten. Belangrijke instrumenten zijn het zogenaamde *jongerenkrediet* (schuldenlast niet hoger dan 5.000 euro) of het *jongerensaneringskrediet* (schuldenlast hoger dan 5.000 euro). Hiermee kunnen we de schulden overnemen en de schuldeisers afkopen, zodat de jongere alleen nog aan de GKB aflost (met een financieel verantwoord en indien noodzakelijk tussentijds aan te passen bedrag).

Ook kan de eurocoach, bijvoorbeeld als de jongere studiefinanciering ontvangt, pogen een *schuldbemiddeling op maat* te treffen. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat over het algemeen de kredieten goed worden afgelost en de bemiddelingen goed worden nagekomen, vooral omdat de eurocoaches de jongere tijdens deze trajecten naar behoefte blijven coachen.

Onze gemeente loopt al jaren voorop met haar aanpak van schuldproblemen bij jongeren. De aanpak is succesvol onder meer omdat er één aanspreekpunt voor de jongere is, er laagdrempelige communicatie (zoals via whatsapp) mogelijk is, er een korte lijn en intensieve samenwerking bestaat tussen eurocoach, jeugdhulpverlener en jongerencoach werk, en we individueel maatwerk verrichten, waarbij de jongere eigen (creatieve) keuzes kan maken en zelf prioriteiten kan stellen.

2. *Kan het college aangeven hoeveel jongeren in de gemeente Groningen in de schulden zitten? En hoeveel schulden hiervan volgens de aanpak van de gemeente Amsterdam zouden worden kwijtgescholden of omgezet zouden worden in een lening?*

We kunnen niet aangeven hoeveel jongeren in de gemeente Groningen in de schulden zitten. En dus ook niet hoe de aanpak van Amsterdam hierop zou uitpakken. Evenwel, uit informatie van het Nibud blijkt dat 37% van de mbo'ers van 18 jaar en ouder momenteel een schuld heeft. Eén op de vier heeft betalingsachterstanden. Deze en meer informatie over jongeren en schulden vindt u op de website van de gemeente. Gelet op de toenemende vraag naar schuldhulpverlening door de eurocoaches van de GKB is echter duidelijk dat ook in onze gemeente de financiële problematiek onder jongeren groot is. Ook kunnen we gevoegelijk aannemen dat de jongeren (en hun hulpverleners) ons steeds beter weten te vinden. Zo had de GKB in 2016 127 nieuwe aanmeldingen van jongeren en 355 vervolggesprekken. In 2019 betrof het aantal nieuwe aanmeldingen van jongeren 383 en vonden er 992 vervolggesprekken plaats door de eurocoaches. Momenteel lopen er 394 langdurige (budgetbeheer)trajecten voor jongeren via de eurocoaches.

3. *Bent u bereid te onderzoeken of en welke schulden kwijt te schelden zijn en hoeveel geld dit betreft? Zo ja, hoe en wanneer wilt u dit doen? Zo niet, waarom niet?*

We zijn van mening dat onze gemeentelijke aanpak van financiële problematiek bij jongeren al jaren zeer goed werkt. De begeleiding door de eurocoach en de mogelijkheid om gebruik te maken van jongerenkredieten voorzien in een grote behoefte. Over het algemeen betalen jongeren aan wie we een jongerenkrediet hebben verstrekt deze tijdig terug. Indien er individuele omstandigheden zijn waardoor dit niet mogelijk blijkt, houden we daar rekening mee en kan het restant worden kwijtgescholden. We willen verder verwijzen naar onze brief van 28 januari 2020, waarin we eerdere vragen omtrent kwijtschelding van schulden hebben beantwoord en ons sociaal debiteurenbeleid (waaronder kwijtschelding van gemeentelijke schulden ingeval van (problematische) schuldsituaties) hebben uiteengezet. In deze brief hebben we ook aangegeven dat we bereid zijn te onderzoeken welke gemeentelijke schulden kwijt te schelden zijn en dat we verwachten daar medio 2020 meer over te kunnen zeggen.

4. *Bent u bereid de schulden kwijt te schelden en/of om te zetten in een lening volgens de manier waarop de gemeente Amsterdam dit doet en dit te bekostigen uit het rekeningresultaat 2019? Zo niet, waarom niet?*

Nee, we denken dat onze aanpak vooralsnog afdoende is om de financiële problemen van jongeren aan te pakken en op te lossen. Deze aanpak kan ook inhouden dat we schulden (deels) kwijtschelden of omzetten in een lening.

Een en ander past binnen de begroting van de gemeente. Bovendien hebben we in onze gemeente al jaren geleden het zogenaamde *Doorbraakfonds* ingesteld om belemmerende schulden voor schuldhulptrajecten weg te nemen. Verder blijven we ook voor jongeren die vanwege verschillende (bureaucratische of juridische) belemmeringen dreigen vast te lopen, gebruikmaken van de werkwijze *innovatieve schuldhulpverlening*, waarbij we creatieve oplossingen bedenken en daarvoor een bijdrage uit het *Perspectieffonds* kunnen inzetten. Leidend beginsel hierbij is dat niet zozeer de consequenties dragen voor het onverantwoordelijke gedrag in het verleden voorop staat, maar het perspectief op de toekomst. Daarbij moet het nemen van initiatief door de jongere (gedragsverandering) lonen, ook op de korte termijn. Aanvullend kunnen in voorkomende gevallen het Maatwerkbudget van de WIJ teams en SUN Groningen soelaas bieden voor het opstarten van trajecten.

Schuldhulpverlening is binnen ons nieuwe armoedebeleid een integraal onderdeel. Binnen onze gemeente bieden we alomvattende schuldhulpverlening: we zoeken naar een oplossing voor de financiële problemen en tegelijk pakken we de oorzaken aan. Ook proberen we te voorkomen dat er (opnieuw) schulden ontstaan door preventie en nazorg. We werken intensief samen met de WIJ-teams, maatschappelijke partners, hulpverlening en relevante schuldeisers. We staan voor onze eigen vooruitstrevende aanpak van schuldproblematiek, maar dat wil niet zeggen dat we niet openstaan voor of ons niet laten inspireren door werkzame aanpakken van andere gemeenten.

In het ontwikkelplan *Toekomst met Perspectief* hebben we al de ambitie uitgesproken om verder te kijken naar innovatieve oplossingen voor schuldproblemen. Daarbij hebben we een aantal voorbeelden genoemd die we willen onderzoeken, zoals het kwijtschelden van schulden bij de gemeente zelf als iemand een schuldhulp-traject goed heeft doorlopen of de inzet van een stimuleringspremie om schulden af te lossen als iemand stappen richting werk zet. Ook willen we gaan bekijken of we schulden kunnen afkopen of overnemen om sneller perspectief te kunnen bieden. Verder willen we bezien of de methodiek *Mobility mentoring* goed toepasbaar is binnen onze schuldhulpverlening.

Natuurlijk gaan we eveneens op zoek naar werkzame aanpakken van schuldhulpverlening, of onderdelen daarvan, bij andere gemeenten, zoals het Jongerenperspectieffonds in Den Haag, maar ook de werkwijze Jongeren Schuldenvrije Start in Amsterdam vinden we interessant om te volgen. Amsterdam wil een beperkte groep van circa 150 jongeren een schuldenvrije start bieden. Schuldeisers gaan minder snel akkoord met saneringsvoorstellen, omdat ze verwachten dat de afloscapaciteit van jongeren nog zal toenemen. De gemeente doet per perspectieftraject een donatie van € 750 aan de schuldeisers, om hen te bewegen ook bij jongeren mee te werken aan een schuldregeling. Deze aanpak is echter erg kostbaar en biedt vooralsnog geen

oplossing voor alle jongeren in financiële problemen. Er mogen immers maar 150 jongeren meedoen.

Wij denken met onze eurocoach-aanpak in Groningen een passend aanbod te kunnen doen aan *alle* jongeren die zich met financiële problemen bij ons melden. Desalniettemin zijn we benieuwd naar de resultaten van de Amsterdamse werkwijze, met name die van het inzetten van genoemde donaties. Mochten deze resultaten positief zijn, dan gaan we onderzoeken of en in hoeverre we dit kunnen incorporeren in onze werkwijze.

Medio 2020 willen we u nader informeren over de stand van zaken van en ontwikkelingen binnen de schuldhulpverlening in onze gemeente en onze ambities (en daarmee samenhangende financiële consequenties) voor de toekomst.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.